

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 16.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1900.

Leto XIII.

Zakaj na katoliški shod?

Shodov imamo obilo. Liberalci imajo svoje shode vsakikrat, kadar se zberó v gostilni, povzijejo gotovo množico vina, piva ali žganja, in potem v svoji navdušenosti zabavljajo čez cerkev in čez bratovščine. Imamo, hvala Bogu in krščanskim ljudem, po celi deželi tudi lepe politične in gospodarske shode, ki jih prireja katoliška narodna stranka na vseh krajih naše domovine ob obilni udeležbi dobrega poštenega ljudstva. Pa posebnega pomena za nas je drugi slovenski katoliški shod v Ljubljani in sicer z verskega, narodnega in gospodarskega stališča.

I. Za katoliško vero.

Našo katoliško vero sedaj neka stranka tako grdo blati, da se kaj tako ostudnega še ni slišalo nikdar na slovenskih tleh, in še celo nesramni židje daleč zaostajajo v surovosti in obrekljivosti za onimi možmi, ki vodijo liberalce in socialne demokrate. Danes pišejo, da ni Boga, drugič taje dušo, tretjič se norčujejo iz papeža, potem zopet pregrevajo stare judovske in luteranske laži o cerkvi, stikajo za duhovniki, kakor farizeji za Kristusom, da bi našli kaj na njih, kar bi se dalo porabiti za tožbo ali za sramoteč spis, in če ničesar ne najdejo, pa se zlažejo. Najhuje pa je to, da si taki ljudje domišljujejo, da so več, nego navadno ljudstvo. Po navadi so taki uradniki, nekateri učitelji, ali krčmarji in trgovci, ki so si nabrali nekaj tisočakov in sedaj ne vedó od napuha, kaj bi naredili. Najprej se začne cerkve

izogibati, svete zakramente zanemarjati; potem ga začne vest peči, in da bi si jo zadušil, pa jame čez duhovnike zabavljati in ostudne liste brati. Žalibog mnogo je uradnikov po mestih in vaseh, ki nikdar cerkve od znotraj ne vidijo, razven ob cesarskih mašah. Bogatejši liberalci po navadi potem potegnejo za seboj mladino, tako, da se v kratkem času po enem lahko izpridi vsa okolica. Grozna je propalost teh ljudi. Vsak količjak pošten človek bi moral vrniti „Narod“ ali pa vreči v stran, če bere ostudne laži čez škofa, čez Marijine družbe in čez verne posvetnjake, gnusiti bi se mu moralo, če vidi, kako se tepta poštenje in poveličuje pregreha — a mi vidimo, da oni, ki so se nasrkali te hrane, vedno bolj željno po nji segajo in da od dne do dne več ljudstva zapeljujejo in v brezdno svoje nesramnosti potegujejo. V mnogih krajih imajo sramoto, če se kdo imenuje katoličana, grdo gledajo onega, ki v nedeljo še k sv. maši gre in se norčujejo, če kdo sprejme sv. zakramente. Zato je pa vedno več zapeljanih deklin, vedno več pijancev, vedno več nesrečnih zakonov, vedno več goljufije in sleparije. „Zaveza učiteljskih društev“ je pristopila javno na stran sramotilcev vere in poštenosti, in njeni člani so najhujši zabavljači zoper vero. Kako divji in besni sovražniki katoliške vere so ti ljudje, lahko spoznate iz tega, da pišejo o sv. Alfonzu, da je učil krivo prisego, in da so katoliški duhovniki naučili ljudi, kralje moriti.

Slovenski stariši, vi možje, ki še hodite v cerkev in niste na strani skrunilcev vere in poštenosti, ali ni potreben javen, odločen shod, na katerem se po-

tegnemo za večne zakone božje, za vero, za katero mora vsakdo izmed nas biti pripravljen dati tudi svoje življenje? Zato pa se bo potegnil katoliški shod tako glasno, da bo njegov klic odmeval od Ljubljane do Dunaja. Mi ne pustimo od ničvrednih ljudi blatiti svojih svetinj.

II. Za slovensko ljudstvo.

Kaj tako protinarodnega in protiljudskega, kar uganjajo sedaj pri nas ti odpadniki od vere svojih očetov, se pri nas doslej še ni godilo. Pred leti so ti ljudje, na čelu jim Tavčar in Hribar, upili, da so le oni narodnjaki, da le oni delajo za slovenstvo in se boré proti nemškutarjem. Grozno so zabavljali proti duhovščini in proti ljudstvu, da ni dovolj slovensko. In sedaj so ravno ti ljudje zavezniki najbolj zagrizenih Nemcev. Izdali so geslo, da se morajo vsi protikatoliški možje, slovenski in nemški, zjediniti, da zatró katoliško vero. V našem deželnem zboru se je naredila taka zveza, ki je večna sramota za naš narod. Nemški grajščaki, ki nimajo čuta za svoje revne kmečke sosedé, ampak jih izkoriščajo in stiskajo, koder morejo, nemško uradništvo, ki stoji visoko nad ljudstvom in ga pozna le kot davkoplačevalca in kot zatoženca, oni liberalci s svojo socijalnodemokratsko plačano rajo se sedaj skupaj boré proti slovenskemu ljudstvu. Zato se odriva slovenski živelj, zato nam kraté pravice, zato nas zatirajo. Hinavci so oni liberalci, ki pri volitvah gredó med nas kot Slovenci, pa svoje otroke odgajajo nemško, se v deželnem zboru združujejo z Nemci proti nam, zatirajo naše denarne in gospodarske zavode, ker so to pod rokó Nemcem obljubili, in še celo javno, z nesramnostjo, kakoršne še ni bilo videti med nami, podpirajo najhujše in najzagrizenejše nemške težnje, da bi le oškodovali verno slovensko ljudstvo. Za nemško gledišče mečejo denar iz ljudskih žepov in zatirajo „Našo stražo“, ki naj pomaga revnim slovenskim posestnikom. »Družbi svetega Cirila in Metoda« so s svojo grdo nestrpnostjo tako škodili, da tretjina podružnic spi, iz »Glasbene Matice« so izpodrinili najboljše skladatelje, in sedaj že prežé na »družbo sv. Mohorja« in na »Slovensko Matiko«, da še tam pokvarijo dobro seme, če jim ne stopimo na noge, kakor jim gre. Učiteljstvo hujskajo na duhovnike in na stariše, župane hočejo razcepiti in potegniti neznačajne med njimi v svoj tabor, da razderó vso moč slovenskemu ljudstvu. Delavce pa hočejo napojiti z nevero, s sovraštvom proti delu in s pohlepom po uživanju, z nezadovoljstvom in krvoločnostjo, da bi planili po koncu, pobili duhovnike in razdejali ves družabni red. Iz najgrših nemških listov zajemljejo laži čez katoliško vero in čez verno ljudstvo, s tem zastrupljajo svoje pristaše,

da besné proti svoji lastni veri, proti svojim lastnim sorojakom. Slovenski narod more obstati le, če je edin in pošten, liberalna strast, liberalna nevera, liberalna sleparija pa ga slabi in mu jemlje moč do obstanka.

Zato pa je potreben katoliški shod kot vse-slovenski shod, ki naj naše ljudstvo združi in obvaruje grozečega propada!

III. Za ureditev narodnega gospodarstva.

Vera je mrtva, če se ne kaže v delih. Slabo bi mi umevali večna načela katoliške vere, če ne bi tudi pridno skušali, da jih uporabljamo v vsem narodnem gospodarstvu. Če učimo, da vladaj pravica, moramo ljudstvu tudi kazati pot, kako se pravica doseže.

Naša vest nam ukazuje, da pomagamo revežem. Saj je revni človek ravno tako naš brat v Kristusu kakor bogatin, da še bolj ga ljubimo, če je revež v milosti božji, bogatin pa slepar in liberelec. Sedaj je pa liberalizem razbil vsak red v narodnem gospodarstvu, izdal je reveža pogubi in daje neomejeno svobodo bogatenja gospodarsko močnejšemu sleparju. Liberalstvo je krivo, da je naš kmečki stan zabredel v tako strašne dolgove, liberalstvo je krivo, da tuja konkurenca izpodriva domači pridelek, da tisočeri delavci zapuščajo kmeta in hite v tovarne. Liberalstvo je krivo, da boben poje ob naših nekdanj tako lepih kmetijah, da ljudstvo beži trumoma iz te revne domovine, ki mu ne more več dati hrane. Liberalstvo je krivo, da se brezvestno izsesava zemlja, da se množe davki ubogemu trpinu, liberalstvo množi armado uradništva in vojaštva, liberalstvo meče kar bogatašem milijone v naročje in stotisoče poštenih rodbin spravlja na beraško palico. Ali se je čuditi, da je ljudstvo obupano v marsikaterem kraju in si ne ve več pomoči? Da, tako daleč je prišlo, da če bi ljudstvo vere ne imelo, zgrabilo bi za krampe in motike in šlo nad one, v katerih žepih se je nabralo njegovo nekdanje blagostanje.

Temu ljudstvu je treba pomoči, treba se dominiti za način, kako delujmo, treba se združiti za skupno delo. To je gospodarski namen katoliškega shoda.

Liberalci najboljše shajajo tam, kjer je ljudstvo razdraženo in nahujskano. Zato so pa nahujskali trgovce zoper kmečke zadruge. A čujte! Oni trgovci še bolj varajo, nego kmete. Ravno takrat, ko so sklenili, da naj se konsumnim društvom prepove trgovina, so pa na drugi strani sklenili prostost trgovine. Ali ni to sleparija? In ob istem času, ko so nahujskali kramarje po deželi na kmečke zadruge, poslali so pa prošnjo na Dunaj, naj se tem kramarjem vzame prostost trgovine in dá samo velikim

trgovcem. Tako jih hujskajo na nas, med tem jim pa sami hočejo vrat zaviti?

Temu se mora konec storiti. Kar je poštenih mož v naši deželi, mora se združiti in sestaviti za nas in posebno še za naše poslance in za vlado naše zahteve in naše pravice.

IV. Kako se pripravlja katoliški shod.

V Ljubljani je glavni odbor, v katerem deluje sedaj 54 udov. Ti so sestavili natančen zapisnik vseh naših potreb in napisali sklepe, ki se bodo predložili katoliškemu shodu v potrjenje. Po vseslovenskih pokrajinah so odbori zaupnikov, katerim so se ti sklepi, natisnjeni v 2000 izvodih, izročili v premislek. Sedaj, ko je vse temeljito pripravljeno, vsaka beseda sklepov premišljena, stopamo pred slovensko ljudstvo in je kličemo: Pridite na katoliški shod, podučimo se, zmenimo se, združimo se, pomagajmo si! Mi smo sedaj tri četrti leta vstrajno delali. Neštevilni so dogovori, pisani in ustmeni, ki so se vršili, in vsi, ki so blage volje in imajo kaj pameti v glavi, so na naši strani. Sedaj se pa vrše po celi deželi javni ljudski shodi, kjer se ljudem še posebej razloži pomen katoliškega shoda. Če slišite o takem shodu, pridite govornike poslušat, ne bo vam žal! Mi se ne bojimo truda in stroškov, ker stvar je sveta, za katero se borimo. Pri udeležbi glejte posebno na to, da bodo zastopane vse občine in vsa društva. Saj nam ne gre toliko za množico ljudstva, ki jo zberemo okoli sebe, kakor za to, da najumnejši možje celega naroda pridejo vkup. Ena pametna glava več velja, kakor cel voz zelnatih.

Na svidenje torej! Bog daj srečo!

Slomškova slavnost na Ponikvi.

Dné 5. avgusta obhajala se je na prijazni štajerski Ponikvi velikanska slavnost v spomin stoletnice rojstva škofa Antona Martina Slomška, čegar življenjepis smo začeli prinašati z današnjo številko. Blizu 8 tisoč slovenskega ljudstva iz vseh slovenskih pokrajin prihitelo je v neznatno štajersko vasico, a za vse čase slavno po svojem Slomšku. Primorci, Istrani, Korošci, Kranjci, Hrvati, Čehi, Rusini, seveda v najobilnejšem številu Štajerci — vsi so navdušeni slavili moža, ki je toliko storil za slovenski rod kot malokdo njegovih sinov. Res, pokazal se je slovenski narod kot hvaležen narod, ki vé ceniti svoje velike možé.

Že v soboto je bilo vse živo na Ponikvi. Dokončavale so se zadnje priprave, da se pokaže drugi dan Ponikva mnogobrojnemu gostom v praznični slav-

nostni obleki. Stavili so se slavoloki, poslopja se dičila z zelenjem, ob potih se postavljale smrečice in prve slovenske trobojnice so zaplapolale raz ponkviške strehe. Ko se je mrak pritihtapil na zemljo, zasvetili so v obližju kresovi.

Kranjci so dosli s posebnimi vlaki in njim so se pridružili tudi bratje Hrvati, katerih je prišlo blizu 100. V Celju so čakali na kolodvoru celjski Slovenci in Savinjšani. Ko so se Kranjci začeli bližati Celju, razvila so društva svoje zastave ter pozdravljala iz vozov na kolodvorskem peronu čakajoče Slovence. Bili so to lepi trenotki narodnega navdušenja. Na vseh spodnještajarskih postajah južne železnice so ljudje kar trumoma prihajali na vlak, da se odpeljejo proti Ponikvi.

Gostje so bili ob vsakem vlaku slovesno sprejeti. Pričakoval jih je pripravljalni odbor in ž njim vred neštevilna množica ljudstva. Predsednik pripravljalnega odbora, gospod Marzidovšek, je govoril pozdravilne besede, pri slavoloku pa je čakal goste občinski odbor ponkviški in župan je v imenu občine pozdravil goste. Največjo pozornost so vzbujala društva s svojimi lepimi zastavami.

Pri tolikem številu seveda ni mogoče vseh gostov imenovati. Vsi različni stanovi na Spodnjem Štajerskem so bili obilno zastopani. Bili so navzoči: opat celjski Ogradi, prošt ptujski Flek, kanonik Hajšek, državni poslanci vitez Berks, Robič, Žičkar, deželni poslanci dr. Dečko, dr. Jurtela, dr. Rosina, dr. Sernec, I. Vošnjak; načelniki učiteljskih društev itd. Iz Kranjskega: kanonika Kajdiž in Sajovic, predsednik Ciril-Metodove družbe Tomo Zupan, državni poslanci Povše, Pleifer, Pogačnik, deželni poslanec, župan Hribar in dr. Tavčar i. t. d. S Koroškega: urednik »Mira« Rozman, dež. poslanec Grafenauer, pisatelj Meško, posestnika Štih, Prosekar itd. Iz Primorskega: državni poslanec prof. Spinčič, dež. poslanec dekan Kompare. S Hrvatske: kanonik Rubetič in Zemljič, prof dr. Suk, T. Smičiklas, Skočir, urednik Pasarič, iz Slavonije: kanonik Cepelič kot zastopnik Strossmayerja. Nadalje so bili navzoči tudi zastopniki Čehov, Poljakov, Rusinov in Rusov. Zastopani so bili okrajni zastopi, občine, društva itd.

Proti 10. uri so se zaslizale trobente »Sokolov« in godala godbe. Društvene zastave so ponosno vihrale v zraku. Začel se je vhod v cerkev. Zastavonoši so se postavili pred altar. Cerkveni govor je imel g. dr. Anton Medved. Vodilna misel njegovega govora je bila: Pred vsem moramo premisliti, da je bil Slomšek duhovnik in škof, ki je z apostolsko vnemo delal za dušni blagor svojih ovčic, katere je vse brez vsake razlike ljubil iz globočine svoje duše in za katere bi rad svoje življenje daroval, kakor se je že večkrat izrazil. Lepo je, da Slomška proslav-

ljamo s pesmimi, govori, spisi, slavnostmi; pa najlepše Slomškovo slavlje je to, ako ga posnemamo v njegovih obilih čednostih in v izpolnjevanju njegovih zlatih nauk, katere je kot apostolsko vnet škof celo življenje priporočal in učil. Ti nauki so: bodimo zvesti svoji veri. Zato je zapel vsem ljubim Slovincem: Slovincem luč naj sveta vera bo! Na podlagi krščanske vere delujmo in živimo, po poti čednosti hodimo, po tej poti dospemo ne samo do zemeljske sreče, ampak tudi do večne. Slomškove nauke posnemati, to pričakuje Šlomšek sam od nas, to zahteva hvaležnost do Slomška od nas, to zahteva tudi naš lastni časni in večni blagor.

Slovesno sveto mašo je imel celjski opat Ogradi. Cerkveno petje so oskrbeli z dovršenostjo celjski pevci. Med slovesno sveto mašo je daroval pri stranskem altarju tiho mašo v staroslovenskem jeziku rusinski duhovnik Vasil Sosnovski, sotrudnik lista »Dilov«.

Po dokončanem cerkvenem opravi se je vršilo odkritje spominske plošče na ponkviški šoli. Slavnostni govor je imel gospod nadučitelj Strmšek. Govornika so obstopila društva s svojimi zastavami. Povdarjal je, kako lepo je skrbel Slomšek za svoj narod. Njegovo delovanje se ni omejevalo samo na cerkev, ampak tudi v posvetnih rečeh je skrbel za povzdigo ljubega mu naroda. Posebno pozornost je obračal na duševno ljudsko izomiko. Njegovo pisateljsko delovanje je bilo neumorno. Ustanovil je Slovincem s pomočjo drugih rodoljubov Mohorjevo družbo, ki je postala tekom let največja dobrotnica in slava slovenskega naroda. Pred vsem pa je skrbel za ljudsko šolo ter podpiral njen razvoj. Slomšek je bil Slovincem pravi apostol. Slava njemu, mi pa hodimo po njegovi poti naprej! Zavesa je na to padla, društvene zastave so se poklonile in iz tisoč in tisoč grl je zaorilo: Slava Slomšku, slava, slava!

Ponkviška šola ima sedaj že drugo spominsko ploščo vzdano. Prva je Kocenova, druga sedaj Slomšku v spomin. Kakor Kocenova, je tudi Slomškova jako okusno izdelana. Pod kipom Slomškovim, ki moli iz plošče, stojijo besede: »Nepozabnemu Antonu Martinu Slomšku, knezu in škofu lavantinskemu in buditelju slovenskega naroda ob stoletnici njegovega rojstva postavili njegovi rojaki.«

Slovesni obed se je vršil na Podgorškem vrtu. Toda prostori so bili mnogo premajhni za toliko število udeležencev. Veliko jih je moralo oditi v druge gostilne; le kakih 500 je dobilo pri Podgorški prostora. Predsedoval je vojaški kapelan in rojak ponkovski, g. Marzidovšek. Za godbo je skrbela celjska narodna godba. Prvi je napil g. Marzidovšek Slomškovega spomina, papežu in cesarju, na to v češkem jeziku odposlancem češkega naroda, v hrvatskem jeziku navzočim hrvatskim gostom.

Dr. Medved napije društvom, Slovincem iz raznih slovenskih pokrajin ter slovenskemu narodu na njega boljšo bodočnost.

V imenu Hrvatov se zahvali kanonik djakovski, g. Cepelić in napije zdravemu napredku slovenskega naroda, kakoršnega si je želel Slomšek sam; državni poslanec Povše v imenu slovanske krščanske narodne zveze, torej v imenu čeških, rusinskih, hrvatskih in slovanskih narodnih poslancev. Rekel je: »Šola utrjuje narod, ako je vrejena v njegovem duhu, a ga ugonablja, ako veje v njej narodnemu obstanku nasproten duh. Slomšek je začel prvi delati za slovenske, a tudi za krščanske šole. Po njegovem vzgledu moramo dalje delovati, da bode šola res narodu v korist ne pa v narodno pogubo... Klub, v čegar imenu govorim, bo vam vedno najkrepkejša podpora. Slava Slomškovega spomina! — Ljubljanski župan Hribar se zahvali v imenu Ljubljane, dr. Ivan Tavčar v imenu »Sokolova«, Hrvat Kukuljević-Sakcinski v imenu Hrvatov, g. Rozman v imenu koroških Slovencev itd. Naposled sklene predsednik slovesni obed, ker se je bilo treba podati na pot proti Slomškovi rojstni hiši, ki je kake pol ure oddaljena od Ponikve. Tu je govoril g. Kač o Slomšku, ki je iz preproste kmečke hiše se pospel do škofa in kneza, g. Gomilšak je slavil krščansko slovensko hišo ter rekel: dokler bo živela trdna vera po domovih našega kmeta, doslej bodo bila v njih zvesta narodna srca, tako dolgo se nam ni treba bati za našo bodočnost, ker tako dolgo bodo izhajali iz naših kmetijskih domov krepki branitelji vere in naroda. Dr. Medved je nazdravil sedanjemu posetniku na Slomu, Antonu Slomšku, g. Štef iz Ljubljane je govoril v imenu 15 000 organiziranih krščansko socijalnih delavcev za preosnovo družabnih razmer v Slomškovega duhu.

Nato so bile pete litanije v podružni cerkvi sv. Ožbalta na prijaznem hričeku, kjer je nekdanj Slomšek krave pasel. Čudovita so pota božje previdnosti, ki je priprostega vaškega pastirja vodila takó, da je postal prvi pastir in vodnik vsega slovenskega naroda!

In približal se je večer. Veliko gostov se je odpeljalo z večernimi vlaki, veliko pa se jih je zopet zbralo na slavnostnem prostoru, kjer so se živahno zabavali z lepim petjem.

Tako se je vršila znamenita Slomškova slavnost ob stoletnici njegovega rojstva. Videti je bilo, kakor bi Slomškov duh plaval nad vsemi udeleženci in jih bodril k skupnemu delovanju na podlagi tistih večnih katoliških načel, katera je on tako navdušeno zagovarjal in razširjal v celim svojem življenju. Ali smemo upati, da se bo to zares zgodilo? zgodilo tudi pri tistih, ki so do zdaj z vso strastjo pobijali

ista katoliška načela in so vendar prihiteli slavit moža, ki jih je učil? Ako sta iz tega namena prišla na Štajarsko Ivan Hribar in urednik »Slovenskega Naroda« dr. Tavčar, da se navzameta Slomškovega duha in v prihodnje delujeta v tem duhu, potem utegne štajerska Ponikva dvakrat slavna postati. Ako pa so kranjske liberalce privedli med dobro štajersko ljudstvo drugi nameni, pred vsem namen: nasuti štajerskim Slovincem v oči peska, da bi tem lože osamljene katoliške Kranjce poliberalili, potem se je po našem mnenju poštenu Slomškovi Ponikvi zgodila velika nečast. Mi pa upamo, da vrli slovenski in katoliški Štajerci niso kalini, ki bi se vsedli na take limanice!

Politični razgled.

Srbski kralj Aleksander se je poročil z gospo Drago Mašin. Priče pri poroki so bili ruski in francoski poslanik ter predsednik skupščine Nestorovič. 30.000 ljudij je prišlo gledat kraljevo poroko. Kralj je zopet pomilostil razne srbske radikalce, katere je njegov oče spravil v zapor.

Laškega kralja so v četrtek položili k večnemu počitku v rimskem Pantheonu, kamor je spremljalo krsto 100 duhovnikov in 160 menihov. K pogrebu je prišel tudi črnogorski knez, čegar hči Helena je žena novega kralja Viktorja Emanuela. Pri pogrebu se je v silni gnječi ponesrečilo več oseb. K pogrebu je prišlo tudi več meščanov iz Brescijivega rojstnega kraja Prato z mestno zastavo. Ljudstvo je meščane iz Prato napadlo ter hotelo raztrgati zastavo. Pri tem prizoru je raz bližnje hiše padel neki človek naravnost na bajonete vojakov.

Hrvatski katoliški shod bode prve dni septembra v Zagrebu. Pozdravil je pripravljalni odbor tudi škof Strossmayer.

V deželni zbor isterski še vedno ni slovenskih poslancev. Vlada je predlagala, naj se deželni zbor premesti v Pulj, a Italijanom to ni prav. Isterski deželni zbor je izrazil v Rim svoje obžalovanje na umoru laškega kralja ter s tem pokazal, kje ima njegova laška večina svoja srca.

Napad na perzijskega šaha. Tudi perzijski šah bi bil skoro postal žrtev anarhistov. Perzijski šah je na svojem potovanju po Evropi prišel v Pariz. Ondi se je peljal nedavno na sprehod. Neki Salson je skočil k šahovemu vozu in hotel ustreliti na šaha, a redarji so napadalca prej ugrabili, predno se mu je sprožil revolver. Salson je pri zaslišanju obžaloval, da se mu nameravani umor ni posrečil. Oblasti so prišle do prepričanja, da obstoji velika zarota proti kronanim glavam. Morilec naše cesarice je izjavil, da se bodo skoro slišale strašne reči.

Z bojišča. Mednarodne čete se bodo torej vendar podale na pot proti Pekinu in skoro bomo vedeli, koliko je resnice o morijah v Pekinu. Poveljnik mednarodnih čet je postal Prus grof Waldersee. V ponedeljek so mednarodne čete zasedle Jongstun in zgubile pri tem 322 mož.

Izpoved — vir sreče in blagoslova.

Prevel iz nemškega Lovro.

Bilo je nekega petka v postu, že precej pozno; verniki so odmolili žalostni rožnivenec. V sicer izpraznjeni cerkvi jih še nekaj čaka na izpoved. Tiho in resno stoje okrog dveh izpovednic, kjer izvršujeta mašnika svojo sodno oblast. Rdečkasti svit večne luči malce prodira polumrak v hiši božji; od časa do časa se čuje lahen šepet pobožnih molivcev. Objemajo jih one globokoresne in vendar tako ganljive, človeka z neznano sladkostjo polneče vezi milosti božje, ki ima od nekdanj okrog izpovednic svoje najljubše prostore. Slehrn se peča vpricho Boga s svojimi dušnimi zadevami; moleč ter zopet in zopet obžalujoč svoje grehe prosi Vsemogočnega milosti in usmiljenja, mu obljubuje popeljati se, sklepa varovati se greha in grešnih priložnosti in se pripravlja z nemirom in strahom in ob enem s hrepenenjem in upanjem na trenutek, ko predhodnik resen, ganjen in presunjen od svetega opravila, od sprejetih milosti in dovršene sprave z nebeškim Očetom zapusti izpovednico.

Zadnja v mali vrsti čaka mlada deklica. Prišla je pozneje; po vsem naravno, ker je tovarna, ki dela v njej, od cerkve precej oddaljena, in je Anica še pred imela nekaj opraviti. Končno pride tudi ona na vrsto. Med tem ko se mudi v izpovednici, pogledimo za hip v njeno življenje.

Anica je najstarejši otrok tovarniškega delavca, stara šestnajst let. Pota njenega življenja niso nastlana z rožicami. Njeni starši niso taki, da bi človeku delali veselje. Žena, Anična mati, nima lastnosti, ki dičijo krščanske matere; ravnodušna, mlačna je v slehrni zadevi. Verskih potreb, veselja v molitvi, nabožnih knjig, cerkvenih govorov, lepih praznikov naše sv. cerkve, vsakdanje tihe maše — vsega tega ni poznala nikdar. V cerkev in k izpovedi hoditi, če se sploh kdaj odloči za to, ji je nekaj trdega, zoprnega, komaj pričakuje, da more proč od takih reči. Če soseda ali katera izmed starih tetá napelje govor na vero in čuti veliko veselje govoriti o tem, ona ne ve ničesar reči; mrzla, ravnodušna je do dna srca. Zato tudi za svoje otroke nima prijaznih besed, nikoli jih ne opominja k molitvi, nikoli jim ne govori o ljubezni božji.

Njen mož, Aničin oče, ni nič boljši, rajši slabši. Morda bi bil postal dober katoličan, zgleden oče, če

bi bil dobil značajno, pobožno ženo, kateri bi bil mar tudi njegov dušni blagor. Toda zdaj je že leta na krivih potih. Zapeljan od svojih tovarišev, v svoji hiši brez pravega miru, zadovoljnosti in veselja, poseja rajši po pivnicah, kjer prebira liste, katerih edina umetnost je hujskati braveca zoper Boga in človeštvo, poslušá nespodobno govorjenje polu pijanih ljudi in jim nazadnje pomaga še sam. Tako zapravlja denar, ki bi ga doma tako zelo potrebovali.

Varčnosti, reda v Anični domači hiši ne poznajo, ne vedo ceniti, zato se je vgnezdila pri njih nezadovoljnost, revščina, radi teh je nastal kreg in prepir in enake neprijetnosti.

Manjši otroci so strahovito slabo vzgojeni in neuljudni. Zato jih niti lastni starši ne morejo trpeti, kaj šele njih sosedje. Nihče noče z družino stanovati skupaj.

Anica je bela vrana v svoji družini. Hoditi mora v tovarno; toda njeno življenje je tako zgledno in čednostno, da ji niti najbolj opravljive tovarišice nimajo kaj očitati. Vsaj vsake štiri tedne prejme svete zakramente; svoje verske dolžnosti izpolnjuje tako vestno, da je veselo. Res, Anica je bliščeča luč v žalostni temi ostale družine. Starši ji puste to, dasi neradi, ker vidijo, da ima deklica v tej zadevi nevpogljivo voljo in železno vztrajnost. Oče jo je večkrat zasmehoval in se norčeval iz njene pobožnosti. Toda Anica se ni dala motiti; mirno, odločno, zaupa joč na pomoč svojega angela variha je hodila svojo pot.

Deklica, koje notranjo lepoto pozna Bog, angel varih in njen izpovednik, kleči v izpovednici. Kmalu pride venkaj, poklekne v bližnjo klop in si zakrije obličje z rokama, da se tako popolnoma vtopi v pobožnost. Nekaj pozneje došlih še čaka izpovedi, kmalu so tudi ti odpravljeni. Duhovnik zapusti izpovednico, opravi pred Najsvetejšim kratko molitev ter se napoti v svoje stanovanje. Tudi Anica vstane ter gre za njim.

Medtem sedi Aničin oče v zakajeni sobi slaboglasne pivnice. Družbo mu delajo njegovi navadni tovariši. Danes je posebno predmet njihovega opazovanja. Ves bled je, prepaden in razburjen; gibanje mu je nemirno, naglo, pogledi napol boječi, napol kljubovalni. Izpije svoj kozarec do dna, se rezko zasmee in vpije: »Alo, hajdi, še enega, pa hitro, nimam časa dolgo čakati!«

»Danes si pa tak, kakor bi bila vojska«, zbada nekdo; »samo nobenega ne ustrelis.«

»To se še tudi lahko zgodi — morda še obesim koga!« odvrne navidezno mirno nesrečnež.

Nastane molk. — »Ce se komu tako godi kakor meni, je li mogoče kaj drugega? Vse zoprnosti vsakovrstna nesreča, beda, vse dere nad me!« V

strašni togoti udari s pestjo ob mizo, da odskočijo in zazvene kozarci, in kletev za kletvijo se usiplje iz ust napol pijanega, napol besnečega moža. »Ali morem živeti, če lakota zija iz vseh kotov vame, če me vržejo v temni noči na cesto, ščujejo vame vse pse.«

»In sicer največ farji«, pristavi nekdo. — »Pravzaprav pa še nisi nič povedal, kaj ti je. Povej nam no!« pravi drugi. — »Vsake stvari mora biti enkrat konec«, odvrne obupajoči mož. »Jutri moram s stanovanja; ker ne morem plačati najemnine, mi vzame gospodar polovico pohištva; drugo pa se proda na prisilni dražbi, ker me terjajo za plačilo čevljar, krojač, pek, mlekarica in ne vem, kdo še vse. Delo v tovarni so mi tudi odpovedali, haha, res krasno, preveč sreče naenkrat!«

»Za vsem tem tiče farja«, pravi zopet prejšnji tovariš. »Le meni verjemi; saj so vsi enaki in samo to gledajo, da koga oderejo. In potem se tista izpoved, kjer prav zložno vse izprašajo! Seveda se jim mora tam vse povedati in potem molčati. Zato jaz pravim, da so te ravno farji potisnili v blato. Tvoja Anica zmerom tiči pri njih, v cerkvi in doma; ta jim lepo vse pove.«

»Moja Anica?« jeclja pijanec. »Da, da, bo že res tako. Na to bi ne bil mislil. Toda tako bo! Vse jim razloži, mene — svojega očeta — izdaja in peha v revščino in duhovniki si zadovoljno manejo roke, da so mi skrivaj podrobili tako juho.«

»Ravno zdajle zvečer je bila zopet pri župniku« potrdi eden pozneje prišedših. — »Kaj? Kdo?« — »Kdo? Tvoja Anica! Meni je žena pravila, ki jo je sama videla; zdelo se ji je sumljivo, kaj išče dekle zvečer v župnišču. Iz tega ne more biti nič dobrega. Ti si njen oče in gospodar nad njo; že več, kaj hočem reči. Jaz bi ne trpel kaj takega.«

»In čemu se ji je treba izpovedovati?« pravi nato eden izmed lepe družbe. »Če je tako dobra, kakor pravijo, tako nima greha; zato je izpoved nepotrebna. Če ima pa toliko grehov, da mora na vsake štiri tedne letati k farju, kaj pomaga potem njeno izpovedovanje? To je neumnost in trdoglavost, ki so ji jo vtepli duhovniki. Saj sem jaz tudi krščen, vem, kaj je prav in izpoved poznam že tudi toliko, da lahko govorim o nji. Zato pravim, to je največja neumnost, da se človek pusti tam izpraševati in kakor otrok pripoveduje farjem, kaj je storil. Svoboda, svoboda pravim, ne pa hinavščina in pobožno zavijanje čei!«

Aničin oče tiho obsedi; toda čelo se mu mrači, bolj in bolj. Strašno divja in vre v njegovi notranjščini. Pije in pije. Pozno se ziblje domov.

Žena je že spala, ko prilomasti do vrat svojega stanovanja. Anica pa je bila še pokonci; popravljala

je mlajšim bratcem obleko. Odpre očetu, ko ga sliši ropotati od zunaj, in ga prijazno pozdravi.

Ta jo srpo, divje gleda, potem pa hitro vpraša: »Ali si bila res nocoj zvečer pri župniku?»

»Da, pri izpovedi sem bila, oče«, odvrne pohlevno deklica.

»Seveda! In potem si bila še na domu pri tatarju?»

»Imela sem nekaj govoriti z gospodom župnikom«, odvrne Anica nekako v zadregi. Zdelo se je, kakor bi hotela nekaj prikriti.

»In duhovnik te je izpraševal o meni?»

Dekle molči.

»In ti si morala vse natanko povedati o meni, svojem očetu?»

»Dragi oče, gotovo se ni nič govorilo tebi v škodo!»

»Meni v škodo? To poveš v obraz meni, svojemu očetu?» zavpije starec, peneč se togote. »Ali morete o meni govoriti kaj dobrega? In ti hočeš biti moja hči, hočeš biti pobožna, letaš zmerom k izpovedi — izdajavka, kača, ki si nas vse izdala in in spravila na nič. Tu imaš zato, še tu in še tu!»

Preidiva in zakriva, dragi bravec, sledeči prizor. Jokajoč, da bi se kamen usmilil, se vleče deklica v svojo sobico, oče pa omahovaje poišče svoje ležišče in takoj trdo zaspi.

Ob štirih zjutraj se vzbudi. Kri mu sili v glavo in šumi po ušesih, kakor bi ropotal stroj. Posledica preobile pijače! Tedaj še le opazi, da se je kar oblečen vrgel na posteljo. Polagoma se mu vrača spomin na včerajšnje dogodke, stopa pred oči beda in obup. Hudo bni duh, ki trga človeku iz srca, kar mu daje »tolažnik«, svetilnik, namreč zadnje upanje, zadnjo tolažbo, isti duh je hotel izvršiti pri nesrečnem možu svoje peklenško delo. In ravno v temi deluje najrajši. Nesrečnež vstane — »za zadnjo pot«, šepeta sam s seboj napol zmešan.

Oprezno tava v stanico.

Naenkrat mu zakliče žena: »Pazi, da ne stresesh denarja z omare!»

»Denarja, kakšnega denarja!?« odvrne, preplašen kakor tat.

»Da, denar, tamle na omarici je.«

»Čigav pa je?« praša začuden. Beseda denar je močno vplivala nanj in nekoliko pomirila razdražene živce.

»Čigav? Naš! Ali ti ni Anica sinoči nič povedala?»

Ko mož sliši Anično ime, se spomni jasno prejšnjega dne; znova ga zgrabi divja jeza. »Molči mi o dekletu, o tej hinavki!« se zadere razkačen nad svojo ženo.

»Reci, kar češ! Denar je pa le Anica prinesla.«

Med tem naredi luč in zagleda na omari denar. Bilo ga je veliko: petaki, krone, gotovo nad sto kron. Brezmiseln meša s prsti po njem, da le mehanično sliši ženo, ki pravi: »Dober otrok je vendar naša Anica. Bog daj, da bi bili tudi drugi taki! Včeraj zvečer, kakor mi je pripovedovala, je šla k gospodu župniku ter jim potožila naše križe in težave, in da boš ti nazadnje še obupal, če ne pride o pravem času pomoč. In župnik so takole pomagali; nekaj so darovali, nekaj posodili. Zdaj lahko plačamo dolgove in preostane nam še nekaj. Jaz bi dekletu ne bila zaupala, da je tako modra in prebrisana. Tihe vodé globoko teko.«

»Da, da«, mrmra mož po tihem, sedaj že popolnoma trezen. Potem gre ven, sam ne ve kako; vleklo ga je v sobico, kjer so spali otroci. Skozi špranjo v vratih je odsevala luč — ob tem času! Odpre in vstopi.

Pred majhno mizico, na kateri je brlela kadeča svetilka, pred siromašnim kipom Matere Božje je klečala njegova Anica. Roke je položila na mizo, sklonila nanje glavo in tako kleče ob mizi zaspala. Kri, očitvidno iz ranjenega nosu, je rdečila roke speče deklice in pobarvala nekoliko tudi mizo pred njo.

Velik strah se polasti očeta; plane k njej, misleč, da je mrtva. Ko se preplašena vzbudi in dvigne glavo, vidi oče njeno obličje, spačeno od udarcev, ki jih ji je zadal sam. Jasno mu stopi pred oči lastna propalost in malopridnost in ob enem brezmadežna čistost njegove hčere. Nagne se k njej ter jo hoče objeti, toda sam pri sebi zamrmra: »Ne — za to sem premalo priden, prehudoben!« Edino, kar je mogel spraviti iz sebe, so bile besede: »Anica, zdaj bo drugače! Le pojdi v posteljo in mirno zaspi: zdaj bo drugače!«

— — —

Prihodnjo nedeljo gre oče s svojo hčerjo k gospodu župniku, da jih zahvali za izkazano pomoč. Ni imel miru; kar tiščalo, vleklo ga je nekaj otresti se grehov in strasti ter začeti novo življenje. Bil je pri prvi maši ter resno prosil Boga milosti za dobro izpoved. Prihodnji teden, je rekel, ko se dobro pripravi, hoče opraviti dolgo izpoved. Odkritosrčno prosi duhovnika odpušcanja radi sumničenja, ki ga je imel do njega, češ, da rabi izpoved v to, da se meša v njegove družinske razmere in išče, kako bi mu škodoval.

Župnik se nasmejejo pri teh besedah in pravi: »Dal Bog, da bi se vsem o koristi izpovedi odprle oči tako kakor vam. In res, vi morate posebno priznati to. Ali mislite, da bi vam bil jaz zaupal toliko denarja, ki je pravzaprav lastnina moje sestre, če bi mi bili tudi desetkrat obljubili poboljš-

šati se? Ne! Vaša hči mi je edino poroštvo. Zakaj če je v družini eden, ki je tako priden, tako čednosten, ki toliko moli in žrtvuje samega sebe leta in leta v potrpežljivosti in pokorščini, postati mora enkrat drugače. To mi je bilo poroštvo za vas in prepričan sem, da se ne motim. In kaj je naredilo vašo hčer tako, kakršna je? Vprašajte njo samo!"

„Izpovednik“, pristavi hitro deklica.

„Ne, ampak izpoved“, odvrne duhovnik. „Izpovednik le poučuje, opominja tolaži, potrjuje: toda moč in pomoč daje izpoved s svojimi milostmi. Tudi tebe, ljubo dete, je vzgojila, počasi, toda dobro vzgojila v to, kar si zdaj. Bog te je navdihnil hoditi večkrat, pravilno k izpovedi, da moreš sredi tolikih ovir, vkljub vsem težavam ostati v resnici dobra in pobožna. Sicer bi bila gotovo zašla — z domačimi vred.“

Izpovednica, premalo poznana in razvita izpovednica vam je prinesla sreče in blagoslova v hišo. In tudi vi, konča blagi duhovnik, podavši za sedaj otetemu možu desnico k slovesu, „tudi vi morate izkusiti na sebi to vzgajajočo moč zakramenta svete pokore. Če hočete ostati trdni, ne zadostuje samo sedanja izpoved, četudi popolnoma dobra, enkrat za vselej ali za celo leto. Raznoterih nevarnosti in povrnitve v stare grehe se obvarujete le s pravilnim večkratnim izpovedovanjem. Toda to se vam že natančneje pove v izpovednici.“

Danes je Anica usmiljena sestra; oče pa je od takrat ostal na pravem potu kakor tudi drugi otroci. Žena je že umrla. Kakor nam vsem je bila tudi njim vir sreče in blagoslova za čas in za večnost — sveta izpoved.

Anton Martin Slomšek, knez in škof lavantinski.

(Ob stoletnici njegovega rojstva)

(Iz „Pomladnih glasov“. — Spisal A. Skubic.)

Velik mož je bil! Da bi ga pač mogel dostojno proslaviti!

Bilo je pred sto leti. Tedaj se je rodil na slovenski zemlji deček, ki je postal mož, vreden, da se je nanj oziralo v tem stoletju vse slovensko ljudstvo. Zaradi svojega bistrega očesa in modre glave je bil vodnik in učitelj slovenskega naroda. In še sedaj se z veseljem in naučenjem spominjamo tega moža. S spoštovanjem izrekamo njegovo ime: — Anton Martin Slomšek!

Slomšek je torej oni mož, ki nam je tudi po svoji smrti ostal vodnik! Kako modre so njegove besede: »Mrtvi nas živeti učijo!« Kako so pač z czirom nanj resnične!

Da, živeti nas uči s svojim lepim, vspodbudnim vzgledom.

Zato gotovo zasluži, da se slovensko ljudstvo navdušuje za prelepe čednosti, ki jih je gojil Slomšek.

Da pa slovensko ljudstvo tem bolj ceni in čisla svojega prijatelja, da se ga tem bolj vneta oklene, zato naj sledi tukaj nekaj potez iz življenja tega slovenskega velikega moža. Nanj se spominjamo zlasti letos, ko slavimo stoletnico njegovega rojstva! Saj je modri Slomšek sam dejal: »Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njih vrli naslednik biti ne zasluži!«

Torej: *Slava Slomškovega spominu!*

1. Rojstvo.

Anton Martin Slomšek se je rodil v ponikovski župniji na Štajerskem dne 26. listopada leta 1800. Njegova rojstna hiša stoji na Slomu, prav prijaznem osoncem gričku, pol ure od župnijske cerkve.

Kmalu po rojstvu so ga nesli na Ponikvo h krstu, kjer so ga izročili v varstvo svetemu Antonu. Ljudje še pripovedujejo, da mu je bil za krstnega botra prileten pastir, ki je že nad štirideset let služil pri Slomškovi. Bil je prav vzoren kristjan, dasi preprost in neuk služabnik. V preprosti, pa čedni kmetiški hišici je tekla Slomšku zibelka in tukaj je tudi preživel lepe dneve svoje prve mladosti.

Ko je njegov boter-pastir menda zaradi teže svojih številnih let, opešal in torej ni mogel na paši nič več strahovati nagajivih sivk in porednih murnov, tedaj je mladi Tonček prevzel domačo čredo v oskrb. Postal je v pastirstvu naslednik svojega krstnega botra.

Slomškovi stariši so bili kmetskega rodu, kakor vidite, vendar precej imoviti. Imeli so obširno posestvo, ki se je štel med boljše kmetije onega kraja. Bog mu je dal mater, ki je bila vzgled dobre matere, ki je bila otrokom res pravi, neprecenljivi zaklad. Ona je neutrudljivo skrbela za telesni, še veliko bolj pa za dušni razvoj svojega ljubljence Tončka. Pri otroški zibeli mu je prepevala svoje ljubke posmi, ona ga je učila sklepati ročici k Bogu in moliti prve molitvice. Ni čuda, da je Slomšek že prva leta svoje ladosti tako udano ljubil svojo mater, saj je bila ona velika dobrota za malega dečka; kajti dobra mati je za otroka več vredna, ko vse drugo na svetu.

Ker bi pa mati v svoji veliki ljubezni lahko izpregledala to ali ono napako pri živahnem dečku, je dobrotljivi Bog poskrbel, da je tudi blagonsna palica imela v Slomškovi družini dobrega oskrbnika. »Šiba novo mašo poje«, pravi narodni pregovor.

Ker je bila Slomškova mati preljubezniva, da bi kdaj rabila palico, je pa njegov oče to nadomestil; kajti oče je bil resen in oster mož. Dasi palica z malim Tončkom ni imela mnogo posla, je vendar oče z neizprosno strogostjo popravil vsako napako, ki jo je opazil pri svojih otrokih.

Tako sta oba skrbno vzgajala svojega otročiča, mati z ljubeznivo nežnostjo, oče pa z resno ostroščjo; kajti oba sta dobro vedela, da je »navada železna srajca«. Zato nista hotela, da bi se kaka slaba navada oprijela njunih otrok.

2. Prva šola.

Ko je naš Slomšek jel nositi hlačice, v veliki ponikovski župniji ni bilo nikake šole in tudi še pozneje nekaj let ne. Ljudje po deželi takrat še brati niso znali, kamo-li pisati! Komaj kak župan je znal nerodno podčrkati svoje ime, sicer na Ponikvi pisanih črk ni poznal nihče, samo župnik in kapelan. Meniteli, da je bilo vedno vse tako natančno urejeno kakor sedaj, ko ima vsaka vas svojo šolo?

Niti najnižjih šol niso imeli. Sin je znal navadno samo to, kar se je naučil od svojega očeta; hči samo to, kar jo je navadila mati. Edini kraj, kjer so se ljudje učili, je bila cerkev. Seveda se v cerkvi niso mogli učiti drugega, nego krščanskega nauka. Kdor je hotel v šolo, je moral daleč, daleč v tuje mesto, od svojih starišev v neznane kraje. Pa le redki so bili, ki jim je bila sreča tako mila. Ko je prišel tak učenec domov na počitnice, so se sosedje kar čudili njegovi učenosti, četudi je čisto ni bilo posebno mnogo. Nekaj posebnega se jim je zdel tak učenec, ki je bil v tujem mestu v šoli.

Tako je bilo takrat tudi na Ponikvi. Šole ni bilo, in mladina se ni imela kje učiti potrebnih stvari. Slomškovi bi bili pač radi videli, da bi njih Tonček kaj več znal, nego navadni ljudje. Pa oče ga ni pustil v mesto, in zdelo se je, da ne pojde nikoli v šolo.

A tudi tu se je kmalu obrnilo na bolje. Ravno takrat, ko je bil Slomšek dovolj star za šolo, so dobili na Ponikvo za kapelana gospoda Jakopa Praznikarja, ki je bil Kranjec po rodu. Bil je zelo pobožen in vnet za odgojo mladine. Rad bi bil mladi ponikovski rod učil te in one stvari, toda kako in kje, ker ni bilo šole? Kmalu mu pride dobra misel. Eno sobo svojega stanovanja priredi za šolo in si izbere petnajst ponikovskih dečkov, ki so bili posebno pridni, ter jih sam poučuje v svojem stanovanju. Med temi pridnimi in srečnimi učenci je bil tudi — Slomšek.

Kako so bili tega veseli Slomškovi stariši, posebno pa njegova srčna mati, bi se dalo težko povedati. Njih dragi Tonček hodi v šolo, in to v domači župniji! Pa tudi mladi Slomšek sam je bil vrlo vesel te svoje sreče.

Tri leta je hodil v to zasilno šolo. Učencev je bilo od leta do leta več, kapelanijska šola je postala pretesna. Treba je bilo misliti na kak drugi prostor, kamor bi moglo prihajati več učencev. In res so predstavili ponikovsko šolo v cerkvenikovo hišo. Sedaj so še tudi drugi lahko hodili v to šolo. To bi morali videti, skakim veseljem so obiskavali mladi Ponikovci novo šolo! Vsak je hotel drugega prekositi v uče-

nosti. Med vsemi pa je bil prva glava — Anton Slomšek, ki je bil že tedaj nenavadno bistrega uma in blagega srca. Vedno je bil prvi v marljivosti in znanju in še na druge je moral paziti, da so bili redni in pridni.

Ko so zopet enkrat končali šolsko leto, sklenil je učitelj kapelan izpraševati svoje učence na prostem pred vsemi ljudmi. Naj bi ti videli, česa se lahko nauči mlada glava, če le hoče! In res je k tej slavnosti povabil več veljakov iz okolice in tudi nekaj gospode iz celjskega mesta. Izpraševati jih je hotel na sredi ponikovske vasi pod košatim orehom. Že pred določeno uro se snide veliko ljudij sredi vasi pod omenjenim orehom, ki je vabil Ponikovce ob vročih

poletnih urah v svojo hladno senco. Ta oreh še stoji in je bil letos o priliki velikanske slovesnosti, ki se je tam obhajala dné 5. avgusta, ves okrašen s trobojnicami. Vsi radovedni pričakujejo, kaj bo; saj kaj takega še ni bilo na Ponikvi, kar ta oreh stoji, in kar stari ljudje pomnijo, in prej menda tudi ne. Ni torej čuda, da so Ponikovci težko pričakovali, kdaj udari zaželjena ura. Po dolgem čakanju je odbila!

Tedaj pripelje gospod kapelan pod vaški oreh mlade svoje učenjake ter jih razpostavi pred okrajnim glavarjem v vrsto. Vse zvedave oči so obrnjene na družlo učnih mladeničev, izmed katerih dobi vsak svoja vprašanja. Prvega pokličejo Slomška. Ta junško pristopi in moško stoji pred veliko gospodo. Gospod kapelan mu stavi vprašanja, okrajni glavar posluša, neštevilna množica ljudi pase svojo radovednost —, Slomšek pa možato in neustrašeno odgovarja.

Ali menite, da je to mala stvar, pred toliko ljudmi stati in odgovarjati kakor v šoli? To se pravi nekaj! In naš Slomšek je do pičice natanko odgovarjal! Zato je pa po skušnji dobil prvo in najlepše darilo.

Stari Ponikovci pa so šepetali drug drugemu: „Slomškov, Slomškov, ta je pa tič! Vse je ugnal!“ In hudo jim je bilo, da že prej niso imeli na Ponikvi šole. Koliko bi se bili lahko naučili, pa še kako darilo bi bil morda kdo dobil! Kar gledali so Slomška, da je tako učen. „Pa še tako majhen!“ si je mislil marsikak Ponikovec.

Toda glavna stvar šele pride! Po skušnji vstane okrajni glavar in pohvali na sredi vasi pred vsemi ljudmi Slomška, otrokom pa ga postavi za vzgled. Žalostno in nekam zavistno so ga pogledovali njegovi tovariši-pastirji, ki niso hoteli hoditi z njim v šolo. Že ob tej prvi priliki se je prepričal Slomškov Tone, in z njim vsa Ponikva, da le marljivost uživa zaslužen plačilo, a

„Lenega čaka strgan rokav,
Palca beraska, prazen bokav!“

3. Birmski boter.

Birma! Menda ni bolj veselega časa za otroke, nego je čas sv. birme. Mladi bravec, ako si jo že opravil, smem upati, da boš gotovo pritegnil moji misli, zlasti če je bil tvoj boter bogat.

Tudi naš Slomšek se je kmalu naučil toliko, da je smel k birmi. Pa je imel tudi bogatega botra in sam si ga je izbral!

Ko se je mali, pa blagi deček pripravljal na sveto birmo, mu je rekla nekega dne njegova modra mati: »Ljubi Tonče, botra si pa kar sam izberi! Vendar me poslušaj to-le: izvoli si za botra tistega, ki bo v cerkvi pri izpraševanju najboljšo odgovarjal.«

Da razumeš, kakšno je bilo ono izpraševanje, ti moram povedati, da so takrat odrasle ljudi v cerkvi tako izpraševali krščanski nauk, kakor ga izprašujejo pri vas v šoli. Duhovnik je šel po cerkvi gori in doli in je izpraševal, ljudje so mu pa odgovarjali.

Tonček, vedno ubogljiv, tudi to pot posluša materin nasvet. Zgodaj že je šel naslednjo nedeljo v cerkev, da ne bi česa zamudil, kajti to nedeljo je hotel natanko slišati vse može, kako znajo razne molitvice, tudi enega ni hotel preslišati.

H krščanskemu nauku je odzvonilo. Slomšek je že dolgo, dolgo čakal v cerkvi. »Cink, cink«, pozvoni zvonec pri zakristiji, in gospod kapelan stopi v cerkev in naravnost med ljudi. Prav pazno posluša, kdo bo na gospodovo vprašanje najbolj točno odgovoril. Vsak kašelj, vsak šum ga je motil, in najrajši bi bil tisto nedeljo videl, da bi nobenega človeka ne mučil nadležni kašelj. Tako je poslušal, da menda nihče v cerkvi ne tako.

Kadar je kdo prav dobro odgovoril, pa si ga je zapomnil, in zopet poslušal, če bo znal kdo še boljše. Ko je bilo izpraševanje končano, tedaj je začel presoјati, kdo se je najboljšo odrezal. In tako je sklenil po svoji mladi, a modri glavici, da je najboljšo znal Martin, ki je bil prav preprost in ubog kmetič, pri vsi svoji revščini pa zadovoljen in pošten. Tudi v cerkev je prihajal, še predno je skupaj zvonilo. Temu je dal Slomškov Tone najboljšo izpričevalo v krščanskem nauku. Mislim, da je bilo »prav dobro«.

Ko pride Tone domov, pové kar v prvi sapi materi, kdo je znal najboljše. In vseč je bila materi sinova poslušnost. »Le tega si vzemi za botra!« mu pravi ljubeznjivo. »Res je sicer revež, pa kaj to? Dostikrat je revež več vreden nego bogatin. Če ti ne bo dal bogatih daril, ker ti jih dati ne more, je tudi to prav. Še rekli mu bomo, naj si ne dela zaradi tega skrbi. Ti bomo že mi kupili, česar boš potreboval. S svojim lepim vzgledom ti bo lahko močna opora. Pri izbiranju botra ni gledati na imenitnost in bogastvo in svetno prikupljivost, marveč na poštenost duše in plemenitost srca!«

Tako nekako ga je učila mati. Tone je poslušal in si izbral ubogega Martina za botra.

Kmalu nato je gospod kapelan delil v šoli listke za birmo. Pri tej priliki je vsakega vprašal, koga bo imel za botra. Tudi Slomšek pride na vrsto in pove ime onega ubožnega kmetiča, ki je tako dobro znal krščanski nauk. Kako se je pač začudil gospod kapelan in kar ostrmel je, ko je slišal, da hoče sin iz tako premožne hiše vzeti za botra preprostega in ubogega Martina! Saj bi vendar lahko dobil mnogo

bogatejšega! In Slomšek je moral vso svojo zgodbo razložiti gospodu.

»Prav dobro si volil, Tonče!« pohvali gospod Slomška po kratkem premolku. »Tvoj boter je sicer ułożen, toda pobožen in poučen kristijan.«

Kmetič Martin je res zavezal Slomškovega birmo.

In kako je bil Slomšek še v svojih starih letih vesel, da si je izbral takega botra! Ko je postal škof, je privzel k svojemu imenu še ime svojega botra in se je poslej vedno imenoval: Anton Martin Slomšek. Prav rad je to svojo dogodbico pripovedoval. Nekoč jo je povedal v pridigi, vendar tako, kakor bi se ne zgodila njemu, ampak nekemu drugemu. Na koncu pa je pristavil: »In Bog je blagoslovil fantiča, on se je šolal, je postal mašnik in nazadnje škof.«

Ljudje pa so dobro vedeli, da je bil sam tisti fantič, in da je on tisti škof. (Dalje pride.)

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Drugi slovenski katoliški shod v Ljubljani. Vspored obravnav in shodov: Ponedeljek, dne 10. septembra ob 5. popoldne »Pridi sv. Duh« in blagoslov, Stolna cerkev. — Ob 6. zvečer. Osnovni shod, Alojzijevišče. — Ob pol 9. zvečer. Zabavni večer »Meščanskega kluba«, Katoliški dom. Torek, 11. septembra ob 8. zjutraj. Slovesna sv. maša, Stolna cerkev. — Posvetovanje odsekov: Od 10. do pol 12. Šolstvo, Katoliški dom. — Od 10. dalje Socijalni odsek, Staro strelišče. — Ob 10. dalje Časnikarstvo, Rokodelski dom. — Ob pol 12. do 1. Krščansko življenje, Semeniška knjižnica. — Od pol 3. do pol 4. Šolstvo, Semeniška knjižnica. — Od pol 3. Socijalni odsek, Staro strelišče. — Od 2. dalje Časnikarstvo, Rokodelski dom. — Od 2. dalje Organizacija, Katoliški dom. — Od pol 4. do pol 5. Krščansko življenje, Semeniška knjižnica. — Od pol 6. zvečer I. slovesni shod, Alojzijevišče. — Od pol 9. zvečer. Pozdrav »Slov. kršč. socijalne Zveze« katoliškemu shodu, Katoliški dom. — Sreda dne 12. septembra. Ob 8. zjutraj Tiha sv. maša (govor), Stolna cerkev. — Ob pol 10. zjutraj II. slovesni shod, Alojzijevišče. — Ob 3. uri popoldne III. slovesni shod, Alojzijevišče. — Ob 7. zvečer Slavnostni komers akademičnega društva »Danice«, Staro strelišče.

Gospodarska zveza. Dne 9. t. m. je imel odbor »Gospodarske zveze« svojo prvo sejo. V načelstvo so bili soglasno izvoljeni: Dr. Šusteršič kot predsednik, Josip Siška kot prvi, Josip Jeglič kot drugi podpredsednik; kot nadaljni člani načelstva pa

gospodje: Anton Belec, Josip Jarc, Josip Rotar in dr. Evgen Lampe. Po odborovi seji se je vršila prva seja razsodišča. Predsednikom razsodišča je bil izbran soglasno g. dr. Janko Brejc.

Duhovnim svetnikom je bil imenovan zlato-mašnik velečastiti gospod Jurij Sorc, župnik na Krki.

Duhovne vaje za krščanske žene in dekleta se bodo v cerkvi presv. Jezusovega Srca v Ljubljani od 20. do 24. avgusta tako-le obhajale: V ponedeljek, 20. avgusta zvečer ob $\frac{3}{4}$ 7. bo veni sancte... in potem uvodna pridiga. — V torek, sredo, četrtek bo zjutraj ob 4. uri prva sv. maša, ob $\frac{1}{2}$ 5. uri prva pridiga; popoldne ob $\frac{1}{4}$ 4. križev pot ob 4. druga pridiga; zvečer ob $\frac{3}{4}$ 7. sv. rožni venec, ob 7. tretja pridiga, nato sv. blagoslov. V petek ob 4. sklepna pridiga, papežev blagoslov, sv. maša in med mašo skupno sv. obhajilo.

Katoliško politično društvo za selško dolino se je osnovalo na Češnjici ob lepi udeležbi mož iz cele selske doline. Pomen katoliške politične organizacije je v daljšem govoru pojasnoval dr. Krek. Za predsednika društvu je izvoljen Fr. Demšar na Češnjici; podpredsednik: soriški župnik A. Jamnik; tajnik: Fr. Grošelj v Železnikih.

Toča na Belokranjskem. Poroča se nam: Veliko škode je naredila dne 31. julija popoldne okrog 5. ure toča po Belokranjskem. Jako hudo, kar suha, je padala po metliški in podzemeljski fari. Grabrovske vinograde in one na Veselici poleg Metlike je za letos skoro uničila. Streljanje proti toči se to pot ni torej nič prav obneslo, — četudi nekateri to napravo precej hvalijo. — Tu so začeli streljati pravočasno in tudi precej močno. V podzemeljski fari so najhujše prizadete vasi Dobravice, Geršice in Gradac.

Strela je ubila 28. julija posestnika Fr. Mrharja v Bukovji na Notranjskem. Sušil je na visoki senožeti seno s svojo družino. Naenkrat se približa nevihta in vsi gredo vedrit pod šop bukev. Kar udari strela, gospodarja, ki je slonel na bukvi, na mah ubije, pet drugih pa omami in ožge po životu. Ne vedrite pod drevesi ob hudi uri!

Zgradba vipavske železnice je popolnoma zagotovljena. Pospešiti je treba le še vplačilo tistih 100.000 gld., katere je za vipavsko železnico dovolil goriški deželni zbor.

Restavracija v »Katoliškem Domu« v Ljubljani. Voditeljica »Gospodinske šole« v Ljubljani, gospdč. Helena Vidali, je prevzela restavracijo v »Katoliškem Domu«. Ker ni dvoma, da bode postrežba izvrstna, opominjamo Ljubljance in goste z dežele na restavracijo v »Katoliškem Domu«.

Trgovca Jeglič in Leskovic sta svojo hišo, Jurčičev trg št. 1, in v tej obstoječo trgovino s špece-

rijskim in kolonijalnim blagom prodala gospodu A. Lillegu ter je prešla ista s 1. avgustom t. l. v njegovo last.

Pri romarski cerkvi sv. Jošta nad Kranjem je od 1. t. m. zopet za stalno nameščen duhovnik. Ob delavnikih je sv. maša ob 6. uri, jeseni pa ob 7. uri, ob nedeljah in praznikih je sv. maša s pridigo zjutraj ob 6., 5. nedeljo po veliki noči, nedeljo po Velikem Šmarnu, in kvaterno nedeljo jeseni pa tudi ob 9. uri. Popoldne ob 2. uri krščanski nauk in litanije. O sobotah zvečer, kadar pride več romarjev, je tudi pridiga in litanije.

Drugi blejski otok. Sredi blejskega jezera so nekateri opazili skalo, ki je samo dober meter pod površino vode. Dotično mesto se menda najde, če se vesla od Grada proti Petranu tako dolgo, da je veslač v isti črti kakor Mallnerjev hotel in cerkvice na otoku. Seveda je treba mnogo sreče, da se najde skala brez daljšega iskanja. Morda sezida kdo na tej pečini vilo?

Iz Poljane pri Cerknem se nam poroča, da je dne 30. julija prihrula huda nevihta s točo, ki je naredila mnogo škode na sadju in na polju. Toča je bila debela srednja kakor kurja jajca, debelejša pa kakor človeška pest. Stari ljudje ne pomnijo tako debele toče. Toča je napravila dalje veliko škode v Gornjih Novakah in v Davči, kjer je skoraj vse poljske pridelke popolnoma uničila.

Pozor! Gospodje, ki so dobili te dni vpraševalne pole gledé katoliškega shoda, prosimo, da pole kakor hitro mogoče izpolnijo in pošljejo tajniku pripravljalnega odbora g. dr. Evghenu Lampetu v Ljubljani. Prosimo, da točno odgovoré na vsa vprašanja in natančno zapišejo imena. — Čim prej ima pripravljalni odbor odgovore v rokah, tem lepši bode red in tem lažje bo preskrbel vse potrebno za udobnost dragih gostov. — Pripravljalni odbor za II. slov. katoliški shod.

Šolske sestre v Repnjah bodo sprejemale tudi v prihodnjem šolskem letu gojenke na hrano. Tu imajo priložnost naučiti se poleg materinega jezika tudi nemščine in različnih ročnih del. — Več se izve pri sestri prednici v Repnjah.

Naši shodi. Naši poslanci in drugi delavni katoliški možje pridno nadaljujejo s shodi po deželi, na katerih ljudstvu poročajo o političnem položaju in ga podučujejo o važnosti drugega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. V nedeljo dne 5. avgusta so bili taki shodi v Dobrépoljah, v Kostanjevici in v Škocijanu pri Dobravi, v nedeljo 12. avgusta pa v Crnem vrhu nad Idrijo, v Radečah pri Zidanem mostu in na Blokah. Povsod so se ti shodi jako dobro obnesli in bodo — kakor je upati — veliko dobrega sadu obrodili. Za prihodnje nedelje je na-

povedana še cela vrsta takih shodov. Tako je prav! Podučujmo ljudstvo in vedno bo stalo na strani dobre, poštene katoliške stvari!

Slovensko katoliško društvo za kamniški okraj priredi v nedeljo dne 19. avgusta t. l. ob 1/2 4. uri popoldne v Kamniku pri Kristofu javen društveni shod z dnevnim redom: Gospodarske in politične razmere ter II. slov. katoliški shod. Po javnem shodu se vrši ravno tam društveni občni zbor s temle sporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh pregledovalcev računov. 5. Posamezni nasveti. K obilni vdeležbi vabi meščane in okoličane odbor.

Drobtinice.

Bresci in njegovi pomočniki. Iz Bolonje poročajo, da je pravi pomočnik Brescijev neki čevljar Leandro Nikoli iz Biele, ki je od tam izginil 27. julija. Nikoli je brzojavil Bresciju v Bolonjo, naj takoj odpotuje, ker je vse pripravljeno. V Trstu so zaprli čevljarja Josipa Smrtnika, ki je tudi dobival anarhiške spise. Brescija, ki se je doslej mirno vedel v zaporu, morali so obleči v nasilni jopič, ker je postal surov in bil okolu sebe, zahtevajoč, naj ga peljejo k ravnatelju. Preiskava je doslej dognala, da je Bresci imel pomočnikov, ki so bili pripravljani pomagati mu, da ubeži. V Monci je prostor umora ograjen. Jeden kol zaznamuje prostor, na katerem je Bresci stal, drugi prostor, na katerem je bil kralj, ko je Bresci streljal nanj, tretji kol pa zaznamuje mesto, na katerem so morilca prijeli. Bresci bode obsojen na dosmrtno ječo. Deset let bode zaprt v posebni 2 m dolgi in 1 m široki celici, katere vrata se ne odpro ves čas, ker jetnik dobiva potrebščine skozi ozko odprtino. Hrana njegova bode kruh in voda. Govoriti ne bode smel. Pri najmanjši besedici bode kaznovan z nasilnim jopičem in z železom prikovan na posteljo. Izvedenci trdijo, da malokdo učaka pri taki kazni deset let. Največ jih postane po prvem letu blaznih ali pa umró. Sodili bodo Brescija porotniki. Neka odlična oseba v Milanu je dobila pismo s podpisom »99«, v katerem se trdi, da je imel Bresci štiri pomočnike in da bodo anarhisti za vsako žrtev določili deset anarhistov. Kar se jednemu ne posreči, storil bode drugi. V najbližjem času se zvedó grozne novice

120letni ženin. V turški vasi Bodra se je te dni poročil 120letni Izmail, izredno zdrav mož, s 60 let mlajšo nevesto. Popreje je imel 34 žena. K poroki ga je spremljalo 140 moških potomcev, o številu ženskih članov njegove rodbine molči.

Vrle lhanke v Ameriki. »Amerikanskemu Slovincu« poročajo iz New Yorka: Veliko število tukajšnjih

Slovenk, doma iz Ihana pri Domžalah, igra veliko ulogo pri slamninarski industriji. Te vrle ihanške Slovenke so pač tako dobre šivilje za slamnike, da jih ne prekosi nobena Amerikanka ali pa Nemka.

Narcdno gospodarstvo.

Sodarija, domač obrt.

Že od nekaj izdelujejo kmetovalci sami orodje za domačo potrebo; posebno v hribovitih krajih, kjer ni rokodelcev, so posestniki prisiljeni za dom pripravljati sami razno orodje. Po ti poti so nastali in še danes nastajajo mojstri-samouki raznih izdelkov. V hribovitih gozdnih krajih, kjer raste lepi planinski les, je posebno pripravno za taka dela.

Planinski les se loči od dolinskega, kakor svila od preje. V teh krajih sekajo slabiji les za drva, izbranega pa za škafe, sode in razno domače orodje; po zimi pa izdelujejo raznovrstne stvari v hiši, nekaj za dom, nekaj za prodajo.

Ko se je oživila kupčija z lesom, začeli so tudi ti obrtniki razpečavati svoje zimske izdelke v tuje kraje. Tako vozi Ribničan svoje rete in rešeta, — Bohinjec svoje škafe, sodar v Selški dolini svoje sode širom sveta.

Poglejmo sedaj ta domači obrt, sodarijo! V selški dolini: v vaseh Češnjica, Rudno in Dražgoše, kjer dobivajo iz Jelovice in bližnjih hribov lep smrekov les za doge, peča se večina prebivalcev s sodarijo. Že njih predniki izdelovali so pred več kot 100 leti smrekove lajste za žito, ki se je vozilo po Savi s Hrvaškega in velike sode (barigle) za vino. Še danes se vidi veliko takih »barigle« pri vinskih trgovcih. Pozneje izdelovali so razne vrste manjših sodov za tekočine in med. Za med izdelujejo tudi veliko škafov. Zadnjih petdeset let, kar se kisle zelje pošilja v velikih množinah po svetu, izdelujejo v omenjenih krajih vsako leto veliko sodov za zelje. Mali posestniki in gostači živijo se v jeseni in po zimi večinoma z izdelovanjem sodov.

Sode za zelje pošiljajo v Ljubljano in okolico, kjer je največ kislega zelja. Nekateri sodarji imajo sami gozde in podelajo svoj les, in takó potegnejo zanj precej denarja; drugi kupijo smreke, jih posekajo, napravijo doge in si tako za čas, kar ga jim preostaja od obdelovanja kmetije, preskrbijo delo pri zakurjeni peči. Število teh sodarjev se zelo množi. Les se je zadnji čas podražil, ker za doge ni dobra vsaka smreka; cene tem sodom so pa navadne. V jeseni so dražji, ko je ravno potreba zanje, na spomlad pa cene padejo. Ti sodi so delani na roke, in z mašino, kakor v nekaterih fabrikah. Doge naredijo

površno v gozdu, da se osušijo. Zvoživši jih domov, jih obrežejo in izdelajo, potem na ognju ogrejejo in skrivijo. Krivenje je precej težavno delo. Pred tremi leti izumil je neki sodar domačo mašino za krivenje dog. Ta naprava je kaj pripravna. Brez trpljenja se celi dan lahko krivijo doge.

Take sode pošiljajo tudi na Moravsko in Ogrsko. To pa največ radi tega, ker je kranjsko zelje sloveče in ga imajo za kranjsko, če tudi pride iz drugih krajev v teh sodih. Pred dvema letoma so ti sodarji napravili svojo zadrugo na Češnjici, da bi skupno lažje in bolje oddajali svoje izdelke. Dobili so po ti poti več naročil, in oddajanje je nekoliko pripravneje, ker imajo zato poslovođa. Jako potrebno bi bilo, da bi vlada z naročili in denarjem podpirala tak domač obrt. To bi pomnožilo blagostanje kmetov posestnikov in veselje do dela. Poleg sodov za med in zelje izdelava se mnogo sodov za vino, žganje in spirit, pa tudi za ribe. Več tisoč sodov odposlalo se je za ribe v Trst. Iz slabejega lesa izdelujejo sode za sadje, za mazilo in žeblje. Novinci izdelujejo sode za žeblje. Pri zadnjih ni potreba zaloge. Kupi si vsak revež lahko par krajevcev, naredi sodčke in jih odda v zadrugo za denar. Kranjska industrijska družba in žebjarji v Kropi pokupijo take sode. Torej se iz navedenega lahko razvidi, koliko različnih stvari se izdelava iz smrekovega lesa, koliko ga pa gre še potesnega in izžaganega iz kraja. Les je zares naš najdragocenejši zaklad. Varovati ga bo treba. Če pokončamo les, izginila nam bosta zaslužek in blagostanje. Edini pripomoček, ki kmetu dá priložnost, da varuje les, je pa domača rafajzenska posojilnica, kjer dobi v potrebi na osebni kredit potrebnega posojila.

D.

Za smeh in kratek čas.

(Pred sodiščem.) Sodnik: „Če hočete, da dobite manjšo kazen, vam svetujem, da hudodelstvo priznate!“ — Zatoženec: „In če ne priznam?“ — Sodnik: „Potem ste oproščeni!“

(Poštenjak.) Policaj: „Kaj pa delate?“ — Tat: „Pred dvema tednoma sem tale ključ našel; sedaj pa poskušam, pri kateri hiši bi pri vratih prav prišel, da bi ga lastniku nazaj dal!“

(Nagajivo.) Mladi zdravnik svojemu stricu: „Pomisli, dragi moj striček, ta teden so trije mojih bolnikov ozdraveli!“ — Stric: „Prav ti je, zakaj se pa tako malo brigaš zanje!“

Besedni uganki.

I.

Verski prekucuh
Bran nazaj ni debeluh.

II.

N
 a d j
 d e l o s
 e h l n u
 e i l o r r s
 a c i i p v v
 a e g i k l n v
 a e g j n r s
 a i l n o s v
 c k l o z
 i k o r s
 k r t
 a

nevernik
 rabi jezdec
 malopridnež
 roparski živali
 prebivalci trga
 protestant
 nezadovoljnež
 narod
 domača žival
 dežela
 žival

Prve in zadnje črke besed, brane od zgoraj proti levi in navzgor povedo času primeren poziv.

Rebus.

Sest. Fr.

T
 B
 M
 k

Rešitev ugank v zadnji številki:

I.

Ris — Anica — risanica.

II.

III.

K O N J	Ljutomer
T E L E	Jutro
V I D R A	Umor
L I S I C A	Tur
O V E N	Orel
P E S	Meter
D O M A Č I Z A J E C	Eol
J A G N J E	Rum.
K O Z A	

Prav so jih rešili: Andrej Porenta v Virmažah; Vincenc Strasser, dijak na počitnicah v Šempetru na Notranjskem; Jožef Zagar, ministrant v Stari Loki; Plevelov Francek in Micika, Marija, Ivana in Francika Bidove v Zalogu pri Goričah; B. V. F. V. in Andrej Veternik, čevljarji v Zalogu pri Goričah.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 5. do dne 11. avgusta

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	28	—
» » II. » »	1	12	Koruzna » » »	17	—
» » III. » »	—	96	Ajdova » » »	36	—
Teletje meso » »	1	20	Fizol, liter » »	—	16
Prasičje » sveže » »	1	40	Grah, » » » »	—	20
» » prek. » » »	1	40	Leča, » » » »	—	24
Kostrunovo meso » »	—	80	Kaša, » » » »	—	22
Maslo » » » »	2	—	Ričet, » » » »	—	22
Surovo maslo » » »	1	70	Pšenica » 100 kg	17	20
Mast prasičja » »	1	40	Rž » » » »	—	14
Slanina sveža » »	1	36	Ječmen » » » »	—	13
» » prekajena » »	1	44	Oves » » » »	—	13
Salo » » » » »	1	20	Ajda » » » »	—	20
Jajce, jedno » » »	—	5	Proso, belo, » »	—	18
Mleko, liter » » »	—	16	» » navadno » »	—	14
Smetana liter » »	—	80	Koruza » » » »	—	14
Med » » » » kg	—	—	Krompir » » » »	—	6
Krompir » » » »	—	6	Drva, trda, seženj	—	7
Piščanec » » » »	1	20	» » mehka, » »	—	5
Golob » » » » »	—	40	Seno, 100 kg » »	—	3
Raca » » » » »	1	60	Slama, » » » »	—	3
Gos » » » » » »	—	—	Stelja, » » » »	—	—

Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 6. septembra 1900 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 4. avgusta	22	21	76	60	30
Trst, 11. avgusta	68	81	19	10	16
Gradec, 4. avgusta	37	61	80	89	90
Ljubljana, 11. avgusta	89	15	7	10	29

Zmešane in strižene lase

kupuje po najvišjih cenah od dveh kilogramov naprej Filip Well, velika trgovina z lasmi v Spodnjem Karlovcu na Češkem.

P. n. čitatelje te anonce opomnim, naj opozoré na mojo adresu zbiralec zmešanih las. 101 5—2

Josip Janko, urar v Kamniku, Velika ulica,

priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, brošev, uhanov in vseh v to stroko spadajočih stvari po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poročstvom. 109 1—1

(17—9)

Največji izbor.

Najnižje cene.
 Skrbno izdelovanje.
 Preobleke.
 Popravila.
 L. Mikusch
 tovarna dečnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

Dva pridna krepka dečka

se sprejmeta za kolarska vajenca. 106 2—2

Ivan Intihar, kolar, Studenec (Ig) pri Ljubljani.

104 Učenec 2—2

se išče. Sin poštenih starišev, kateri ima veselje do čevljarstva obrti, se po dogovoru takoj sprejme pri Ivanu Zakrajšku v Velikih Laščah št. 67.

Na prodaj je 99 3—2

posestvo:

novo zidana hiša z gospodarskim poslopjem, 15 oralov rodovitnih njiv in travnikov, pa gozda. Drži se vse skupaj in je oddaljeno četrť ure od mesta Slovenske Bistrice. — Več se poizvó pri posestniku samem.

Anton Lacian,

občina Cigonca, pošta Slovenska Bistrica, spodnje Štajersko.

Iščem 103 3—2

dva učenca

za mizarski obrt.

Anton Marguč, mizar v Škofji Loki.

Prodaja se

iz proste roke

jednonadstropna hiša

z lepim, ravno kupljenim vrtom. Pripravna za kakoga upkojnega gospoda, ali tudi trgovca, ker stoji hiša na križempotu, v kateri je zdaj trgovina z mešaním blagom in mala tobačna zaloga. 108 1—1

Več se poizvó pri

Andrej Leskovič-u, posestniku v Škofji Loki.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kislj 503 20-14

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slex, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

107 (20-9)

Cena steklenici 1. gl'd 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno recno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, "Herbabny" vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Duna, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

15

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa

17 25-25

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

V Adergazu, tik sloveče in starodavne božje poti v Vele-
rovem, otvorila se je z dném 5. avgusta letos pri Štamcarjevih

nova gostilna

kjer se bode točilo priznano dobro, pristno Zajčovo vino in vedno
sveže pivo. — Tudi se bo postreglo z zajuterkom in ob vsakem
času z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili. Senčnat vrt je ob hiši.

Za mnogobrojen obisk se priporoča 111 1-1
z odličnim spoštovanjem

Alojzija Štamcar.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Špitalske ulice št. 7, I. nadstr.

Zobozdravnik**med. univ. dr. Rado Frlan**

špecialist za zlate in porcelanaste plombe,

bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v
Berolinu, Dorotheenstrasse,

naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse
priprave za brezčutno ruvanje zob z dušikovim oksid-
dulom (Lustgas oder Lachgas) in da izvršuje od
8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno
narkozo. — Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju
vse vrste zlatih kron, zlatih spon in zlatega zo-
bovja, kakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobo-
tehnična dela.

110 1-1

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez od-
bitka rentnega davka, kojega ista sam za vlož-
nike plačuje.

Dne 30. aprila t. l. znašajo hranilne

vloge K 924.769.83

Dana posojila " 789.304.88

Pri denarnih zavodih naloženo " 155.286.83

Garancijski fond čez " 60.000.—

Hranilne knjižice tujih zavodov sprejemajo
se kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pre-
trgalo.

57 8-4

Kwizdov korneuburški živino-redilni prašek

je dietetično sredstvo za konje, govede in ovce.
Ze 50 let se rabi v premnogi hlevih, ako živali nočejo
jesti, če slabo prebavajo in za zboljšanje in na-
množenje mleka pri kravah. Cena: jedna skatla 1 $\frac{1}{2}$ K
40 h, pol skatle 70 h. Pristno je samo z gori označeno
varstveno znamko ter je dobili po vseh lekarnah in pro-
76 8-2 dajalcih dišav. Glavna zaloga: II.

Franc Jan. Kwizda,

k. kr. avstr.-ogr., k. rumen. in knj. bulgar. dvorni založnik
c. orožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevich zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevaranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je najukusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava

bode z veseljem in z vedno raztočem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

